Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

KH/MRL 26.9.2023 VSLDnro-2023-495

Suuri valiokunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
Ympäristövaliokunta

kaisa.mannisto@eduskunta.fi
janne.kataja@eduskunta.fi
susanna.paakkola@eduskunta.fi
tuula.toivonen@eduskunta.fi
marjo.riitta.seppala@eduskunta.fi

Varsinais-Suomen liiton kannanotto eduskunnan suurelle valiokunnalle, maa- ja metsätalousvaliokunnalle ja ympäristövaliokunnalle valtioneuvoston selvityksestä (E 30/2023): *Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2024 ja asetuksen (EU) 2023/194 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta*.

Maakuntahallitus 25.9.2023 §118:

> Euroopan komission ehdotus Itämeren kalastusmahdollisuuksiksi vuodeksi 2024 vaikuttaa merkittävästi Suomen kalastuselinkeinoon. Komissio ehdottaa käytännössä silakan kalastuksen lopettamista ensi vuonna ja lohen kalastuksen rajoittamista. Komission pyytämät lisäselvitykset mahdollistaisivat silakan kalastuksen vain niissä tapauksissa, joissa silakka on tahatonta saalista esimerkiksi kilohailin sivusaaliina.
>
> Esitetyssä laajuudessaan esitys uhkaa suomalaisen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä ja jalostusyritysten toimintaa raaka-ainepulan vuoksi. Silakan osuus Suomen koko merialueen saaliista on noin 80 prosenttia. Neljännes saaliista päätyy elintarvikkeeksi tuoreena tai pakasteena ja loppuosa pääosin jalosteeksi kalajauhoksi tai rehuksi. Kalajauhoa käytetään kalankasvatuslaitoksilla kotimaassa sekä Virossa ja Tanskassa. Suomen kalajauhotehtaat sijaitsevat Varsinais-Suomen Kasnäsissä ja Pohjanmaalla Kaskisissa.
>
> Komissio kertoo nojaavansa esityksessään tutkijoiden arvioon silakkakannan koon kehityksestä ja sen vuoksi ehdottaa kohdennetun kalastuksen kieltämistä. Kansainvälisen merentutkimuslaitoksen, ICES, antamassa tieteellisessä neuvossa suositellaankin kiintiöihin poikkeuksellisen merkittäviä 20–50 % leikkauksia. Komission ehdotus ei kuitenkaan pohjaudu tieteelliseen arvioon ja suosituksiin, vaan on tätä selkeästi kireämpi esittäessään kalastuksen kieltämistä vuodeksi.

Maakuntahallitus pitää esitystä perusteettoman kovana kalastuselinkeinolle ja vaatii esityksen korjaamista. Kalakantojen kiintiöiden tulee perustua tieteelliseen tietoon sekä huomioida sosio-ekonomiset vaikutukset. Elinkeinon jatkuvuuden näkökulmasta päätösten tulee olla ennustettavia ja esitettyjen muutosten hallittavissa olevia. Päätöksenteossa tulee huomioida myös kaikkein uusimmat tiedot muun muassa silakan parantuneesta kunnosta.

Kielto koskettaa yli 300 kaupallista kalastajaa ja jalostusyrityksiä, jotka työllistävät 100 henkilöä vuodessa. Taloudellinen menetys yrityksille ja yrittäjille on arvion mukaan 70 miljoonaa euroa. Jos elinkeinonharjoittajien määrä romahtaa kiellon aikana pysyvästi, vaikuttaa se myös Itämereen sen ekologista tilaa heikentävästi. Kalastus on todettu tehokkaimmaksi keinoksi poistaa ravinteita vesistöistä. Suomessa ammattikalastuksen avulla poistetaan vuosittain noin 25 % ihmisen mereen aiheuttamasta fosforikuormasta ja 6 % typpikuormasta, joten toiminnalla on suora positiivinen vaikutus meriympäristön tilaan. Kalastusalueella, johon Saaristomeri kuuluu, ovat kalastuksen saaliit olleet noin 35 000 tonnia vuodessa. Tästä silakan ja kilohailin osuus on vastannut määrällisesti lähes koko saalista. Kotimaisen kalajauhon käyttö kalankasvatuslaitoksissa lisäksi tukee meren kestävää kiertotaloutta. Tuotuna kalajauho lisää meren rehevöitymistä entisestään.

Suomen tulee ottaa Euroopan maatalous- ja kalastusneuvostossa selkeä kanta komission ehdotuksen muuttamiseksi ja neuvotella yhdessä muiden jäsenvaltioiden kanssa kohtuullisista kalastuskiintiöistä ICES:n tieteellisen neuvon mukaisesti.

Varsinais-Suomen liitto



Kari Häkämies
Varsinais-Suomen liiton maakuntajohtaja